

C176 – OPE15

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

14 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het gebruik van zogenaamde vrachtrams in steden	1
Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van een eventuele fusie tussen Suez en Gaz de France voor de vrijgemaakte Vlaamse energiemarkt	3
Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het terugschroeven van de subsidies voor de Organisatie Duurzame Energie (ODE) en COGEN	8

Voorzitter: de heer Marc Van den Abeelen

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het gebruik van zogenaamde vrachtrams in steden

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, iedereen weet allicht dat het stadsbestuur van Amsterdam binnenkort vrachtwagens uit het stadscentrum zal weren en de winkels, bedrijven en horecazaken door middel van zogenaamde vrachtrams zal laten bevoorraden. Die vrachtrams zullen hun goederen in vier distributiecentra laden die vlakbij de eindpunten van de tramlijnen liggen. In die distributiecentra zullen de goederen van de vrachtwagens op één van de dertig speciaal hiervoor ontworpen vrachtrams worden overgeladen. De vrachtrams zullen de goederen via de bestaande tramsporen naar de verdeelplaatsen in de stad brengen. Daar zullen een 400-tal elektrische wagentjes worden ingezet om de goederen naar hun uiteindelijke bestemmingen te brengen.

Zoals altijd zijn aan dit plan voor- en nadelen verbonden. De voordelen zijn dat dit systeem tot een drastische vermindering van de lawaaihinder kan leiden, dat de uitstoot van fijn stof door vrachtwagens zal dalen en dat het sluipverkeer kan worden teruggedrongen. De Febetra, de Koninklijke Federatie van Belgische Transporteurs, heeft heel wat vragen bij de praktische haalbaarheid van het systeem. De transportsector vraagt zich onder meer af hoe vloeibare producten op vrachtrams moeten worden overgeladen en hoe het zit met goederen die met koelwagens worden vervoerd. UNIZO wil het idee om vrachtrams te gebruiken in het eigen onderzoek naar flexibiliteit opnemen. Als de handelaars afhankelijk worden van de vrachtrams, moeten deze trams volgens UNIZO ook flexibel kunnen leveren.

Het grote verschil tussen droom en daad schuilt evenwel in de betaalbaarheid van het systeem. Aan het gebruik van vrachtrams hangt immers een fors prijskaartje. Het gaat hier onder meer om de kostprijs van het distributiecentrum, de kostprijs en de

onderhoudskosten van de vrachtrams en van de elektrische wagentjes, de kostprijs van het lossen van de vrachtwagens, het laden en lossen van de vrachtrams en het laden van de elektrische wagentjes. Zoiets kost uiteraard gigantisch veel geld.

Mevrouw de minister, hebt u al initiatieven genomen om het project van het Amsterdams stadsbestuur te onderzoeken? De regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is reeds van plan dit systeem in te voeren. Hebt u de kostprijs van zo'n project al onderzocht? Wegen de door mij aangehaalde kosten op tegen de baten van een dergelijk systeem?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om de minister een suggestie mee te geven. Indien de minister over meer financiële middelen voor de tramlijnen kon beschikken, zou ze immers een oude droom kunnen realiseren en de tramlijn van Antwerpen naar Linkeroever tot in Zwijndrecht, Belsele en het centrum van Beveren kunnen doortrekken. In vergelijking met het alternatief dat de heer Huybrechts naar voren heeft gebracht, lijkt dit me prioritair.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, ik heb met veel interesse kennis genomen van de plannen van het Amsterdamse stadsbestuur. Aangezien ik deze plannen bijzonder interessant vind, wil ik in dit verband een aantal initiatieven nemen.

In Amsterdam moeten de vrachtrams een onderdeel van de logistieke keten voor de bevoorrading van winkels, bedrijven en horecazaken worden. Hoewel de plannen momenteel enkel op papier bestaan, hebben Brussels minister Smet en ikzelf de initiatiefnemers gevraagd de initiatieven die in Amsterdam zullen worden ontwikkeld, uitgebreid te komen toelichten. Dit lijkt me de eerste stap in het onderzoek naar de mogelijkheden om vrachtrams ook hier in te voeren.

Iedereen weet dat vrachtwagens heel wat overlast met zich meebrengen. Ik denk in dit verband onder meer

aan de verkeershinder, aan de milieuvervuiling en aan de lawaaihinder. Vrachtwagens zetten de leefbaarheid in heel Vlaanderen, vooral in de stedelijke centra en de dorpskernen, sterk onder druk. Aangezien we in tramontsluitingen hebben voorzien, kunnen vrachtrams misschien een oplossing bieden.

Het is nog veel te vroeg om over de resultaten van een kosten-batenanalyse te kunnen beschikken. Ik kan evenwel reeds een aantal aspecten opsommen waaruit blijkt dat vrachttrams een positief effect zouden kunnen hebben. Ik denk hierbij onder meer aan de milieuvriendelijkheid van trams, aan de leefbaarheid in de grootstedelijke gebieden en aan de bestrijding van congestie in de stedelijke gebieden.

De invoering van een dergelijk systeem zou uiteraard enkele kosten met zich meebrengen. We zouden in distributiecentra en in goederentransporten moeten investeren. Het stadsbestuur van Amsterdam is ervan overtuigd dat het om eigenlijk om een relatief goedkoop project gaat. Het zou naar schatting ongeveer 150 miljoen euro kosten. In ruil voor de investering van dit bedrag zou het mogelijk worden om de helft van de 5.000 dagelijks door de stad rijdende vrachtwagens te weren.

De trams kunnen grotendeels de bestaande sporen gebruiken. Enkel bij de tramhaltes moeten we in afstelsporen investeren. Naast aanzienlijke infrastructuurkosten brengt dit project ook logistieke kosten met zich mee, meer bepaald de kostprijs van de overslag. Dit project biedt de transportsector tevens een aantal belangrijke baten. Die situeren zich voornamelijk op het vlak van de veilige en efficiënte levering van goederen. Bovendien biedt het project belangrijke maatschappelijke baten, zoals de vermindering van de geluidsoverlast en van de milieuvervuiling en de bestrijding van de congestie.

Ik zal het besluitvormingsproces in Amsterdam alleszins op de voet volgen. Ik wil er trouwens op wijzen dat ook een aantal andere buitenlandse steden reeds soortgelijke initiatieven hebben genomen: in Zürich, Dresden en Wenen worden goederen reeds per tram vervoerd.

Ik heb mijn administratie gevraagd om de bestaande studieresultaten met betrekking tot dit project op te vragen en te bestuderen. De drie tramnetten in Vlaanderen, in Antwerpen, in Gent en aan de kust, worden druk gebruikt. We zijn volop bezig met de verdere vertramming van de grote steden. De netwerken worden uitgebreid om de verbinding tussen

de stadscentra en de randgebieden te optimaliseren. Om de integratie van personen- en goederenvervoer mogelijk te maken, lijkt de tram de meest haalbare tussenschakel tussen de vrachtwagens en de kleinere hybride of elektrische bestelwagentjes die de producten naar het eindbestemming moeten voeren.

De idee van een vrachttram staat of valt natuurlijk met een goede implementatie. We moeten over voldoende overslagpunten rondom de stad beschikken. De vrachttrams mogen de passagierstrams niet hinderen. De trams moeten aan bepaalde veiligheidsvereisten voldoen. Aan het opzetten van gerichte case studies over het gebruik van vrachttrams in de Vlaamse grootsteden of aan de Vlaamse kust moet een grondig overleg tussen de betrokken actoren voorafgaan. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de betrokken stadsbesturen en de vertegenwoordigers van de handelaars in de centrumgebieden. Ik wil het onderzoek in elk geval niet tot de grootstedelijke gebieden beperken, maar ik wil de kuststreek hier ook bij betrekken. Zeker in het toeristisch seizoen zou het aanwenden van vrachttrams tot een verbetering van de algemene mobiliteit kunnen leiden.

Ik ben enthousiast om dit verder te onderzoeken. Ik heb me vaak in de voorwaardelijke wijs uitgedrukt, want het is vandaag nog te vroeg om te zeggen of we dit systeem in Vlaanderen kunnen of willen invoeren. Dergelijke creatieve ideeën zijn evenwel steeds de moeite van het bekijken waard.

Mijnheer De Meyer, het doortrekken van de tramlijn naar Linkeroever tot in Beveren is in het Pegasusplan opgenomen. Zoals u weet, loopt de uitvoering van dat plan tot in 2025. De exacte timing van de uitvoering van het plan staat nog niet vast. Bovendien is nog niet in de nodige middelen voorzien. Een en ander is alvast niet meer voor deze legislatuur. Tijdens deze legislatuur ligt de nadruk op een aantal projecten in Gent en het Masterplan in Antwerpen. We staan nu aan het begin van de discussies over de publiek-private samenwerking om te kunnen voorzien in de nodige middelen voor de verdere vertramming. Ik vind dat heel belangrijk. De doortrekking naar Beveren is zeker de moeite waard. Het gaat hier om een hoogwaardige vorm van openbaar vervoer met een serieus potentieel. Timing en financiering spelen daarbij een belangrijke rol.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de minister, als u daar prioriteit aan geeft, dan krijgt u onze volle steun.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Vrachtrams zullen in elk geval een voordeel hebben, maar we moeten wel realistisch blijven. Ik stel dan ook voor dat alle aspecten, ook het financiële, grondig worden onderzocht.

Als ik u goed heb begrepen, heeft Amsterdam niet de intentie om alle vrachtwagens uit de stad te weren, maar wel een zo groot mogelijk aandeel van dat vrachtverkeer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van een eventuele fusie tussen Suez en Gaz de France voor de vrijgemaakte Vlaamse energiemarkt

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, door de fusie van de twee energiemaatschappijen Suez en Gaz de France komen alle dominante spelers op de Vlaamse vrijgemaakte energiemarkt in handen van één en hetzelfde concern. Nog niet zo lang geleden werd vastgesteld dat onze vrijgemaakte energiemarkt al aan het slabakken is. De nieuwe spelers slagen er maar niet in een wezenlijk marktaandeel te realiseren op het vlak van levering en productie. Door de fusie wordt de situatie helemaal dramatisch. Het beetje concurrentie dat er was, wordt nu helemaal ongedaan gemaakt. We zijn terug naar af, of erger, naar een situatie met een nog sterker monopolie dan vóór de vrijmaking.

Bijna twee maanden geleden liet de federale regering het Franse Suez Electrabel overnemen, met enkele kleine randvoorwaarden, de zogenaamde pax electrica. Van die voorwaarden is niet veel in huis gekomen. Weinig mensen hebben echt inzicht in alle aspecten en elementen van die pax electrica. De versterking van de gemeenten in Fluxys en Elia staat nog nergens. De aangekondigde verkoop van de twee productiesites in Beringen en Sint-Pieters-Leeuw zal pas na verloop van tijd enige impact hebben. Pas over twee à drie jaar zullen daar elektriciteitscentra-

les op staan. Het is dan nog afwachten of die locaties wel geschikt zijn. Het probleem is veel te acuut om daarop te wachten, laat staan ons tevreden te stellen met de terbeschikkingstelling van deze twee sites.

Inzake het veilen van de productiecapaciteit blijven we ook op onze honger. Met andere woorden, de pax electrica is nog niet uitgevoerd of er wordt al een volgende stap gezet. Ik heb de indruk dat de leiding van Suez heel goed weet dat de Belgische politieke leiders haar weinig of niets in de weg leggen. Vorige week nog zei iemand dat de federale minister van Energie op deze zaak reageert als een schotelvod: je hoort of ziet hem niet. Ik heb echter de indruk dat intussen de hele federale regering in hetzelfde bedje ziek is voor dit dossier. Ze houdt weinig of geen rekening met het algemeen belang en met de enorme effecten die deze fusie zal hebben voor de vrijmaking van de Vlaamse energiemarkt.

Ik heb de indruk, mijnheer de minister, dat u dit allemaal laat passeren. U zegt dat u afwacht wat premier Verhofstadt met de heer Mestrallet zal bespreken en wat de Europees Commissaris zal ondernemen. Waarom neemt u zelf geen initiatief? De situatie is ernstig genoeg voor de Vlaamse energiemarkt. U kunt toch zelf naar Mestrallet of naar Nelly Kroes stappen om de bezorgdheid die hier leeft met hen te bespreken. Als afsluiting van de actuele vraag vorige week verklaarde u dat u wel zou brullen en bijten als de tijd rijp is. Wel, ik heb de indruk dat u piept als een muis.

Mijnheer de minister, welke concrete maatregelen en initiatieven zult u effectief nemen, proactief en niet in afwachting van de resultaten of gesprekken van anderen, om de vrije energiemarkt in Vlaanderen eindelijk vlot te trekken? Op welke wijze werd gevolg gegeven aan de moties en resoluties die in het Vlaams Parlement zijn goedgekeurd en waarin de regering wordt opgeroepen om er bij de federale minister op aan te dringen eindelijk een wezenlijk deel van de productiecapaciteit van Electrabel te veilen? Met aandringen bedoel ik meer dan het louter meedelen van de bezorgdheid.

Mijnheer de minister, zult u zich inspannen om de participatie van Gaz de France in Luminus ongedaan te maken? Wat zult u doen opdat Suez-Electrabel zich versneld zou terugtrekken uit de energienetwerken Elia en Fluxys? Zeker als er een dominante leverancier is, is het des te belangrijker dat de netwerken door een neutrale instantie worden beheerd.

Wat Europa betreft, is het belangrijk dat u zelf initiatieven neemt en contact zoekt met de Europese Commissie en u eventueel gebruik maakt van Europese ministerraden om te pleiten voor de oprichting van een regulator als tegenmacht van de energiemastodonten.

Suez en Gaz de France hebben duidelijk een andere visie en andere prioriteiten inzake energiebeleid dan de Vlaamse Regering. Dat lijkt me evident. In welke mate zal de dominantie waarmee onze energiemarkt zal worden geconfronteerd, de doelstelling voor hernieuwbare energie doorkruisen? De producenten op de vrije markt die inspanningen deden voor hernieuwbare energie, waren vooral de kleine producenten, de nieuwkomers, zij die nu uit de markt zullen worden geprezen. Ik vrees dan ook het ergste voor de hernieuwbare energie. Electrabel kondigt aan 100 miljoen euro te zullen investeren in de vervanging van een stoomgenerator van Doel 1. Met dat geld zouden evengoed vijftig windturbines van 2 megawatt kunnen worden geïnstalleerd. In de Standaard van vandaag staat een advertentie van Electrabel en Tractebel waarin geïnteresseerden worden opgeroepen om deel te nemen aan een 'nuclear career event'.

Mijnheer de minister, misschien komt dit alles overeen met de visie die u persoonlijk hebt op deze zaak. Misschien is dat ook de reden waarom u zo passief blijft. Vorige woensdag bijvoorbeeld zei u dat u er tijdens het gesprek met premier Verhofstadt op had aangedrongen dat hij het met Mestrallet ook zou hebben over onze knowhow inzake kernenergie. Hebt u ook aan premier Verhofstadt gevraagd of hij bij Mestrallet wil peilen naar de effecten van de fusie op de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Vlaanderen?

Mijnheer de minister, ik vraag u naar meer initiatieven en een kordatere aanpak in plaats van af te wachten wat premier Verhofstadt te horen zal krijgen van Mestrallet of wat de Europese Commissie zal doen. De situatie is heel ernstig en ingrijpend voor het energielandschap in Vlaanderen. U kunt zich er dan ook niet vanaf maken met een afwachtende houding.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik begrijp de bezorgdheid van de heer Glorieux en sluit me daar dan ook bij aan. We proberen de markt te liberaliseren, maar stellen vast dat net het tegenovergestelde gebeurt. De vraag is hoe ons land daarop kan reageren. Ik

vind het nogal goedkoop om premier Verhofstadt en minister Verwilghen als schotelvodden af te doen. De premier is duidelijk geweest en heeft verklaard dat er delen zullen moeten worden afgestoten.

Ik kan u nog een leuke anekdote vertellen. Ik was onlangs in Frankrijk. Op het kabinet van transport en energie en op het kabinet van binnenlandse zaken werd ik er als Belg halvelings van beschuldigd te veel inmenging te willen in de Franse energiemarkt door de participatie van Davignon. Ik ben beginnen lachen, maar dit is blijkbaar wel degelijk de perceptie die heerst aan de andere kant van de grens.

De federale regering heeft al een aantal belangrijke stappen gezet, en er zijn ook een aantal engagementen aangegaan. Niettemin ben ik benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: De manier waarop de heer Glorieux de minister aanpakt, is een beetje onheus. Wat de bevoegdheidsverdeling in dit land betreft, is het mijns inziens perfect mogelijk om alles wat met elektriciteit te maken heeft volledig te regionaliseren. In afwachting daarvan kan eventueel een structureel overleg met de federale overheid worden georganiseerd.

Ik wil dit even vanuit het standpunt van de gemeenten bekijken. Er zijn zoveel evoluties aan de gang dat je al een knappe kop moet zijn om die nog te kunnen volgen. Een structureel overleg zou het mogelijk maken te communiceren met de rechtstreeks betrokkenen. Het energievraagstuk is een belangrijk vraagstuk. We hebben er dan ook alle belang bij dat er homogene bevoegdheidspakketten komen.

Ik geef een voorbeeld dat ik ook al tijdens de vorige plenaire zitting heb gebruikt. Sinds het ontstaan van de Europese monetaire unie is de tarievenpolitiek niet meer zo relevant. Ik zie niet in waarom de federale overheid nog steeds voor die tarievenpolitiek moet instaan. Ik heb nog voorbeelden van problemen die op korte termijn kunnen worden aangepakt. Wat me echter het meest interesseert, is de visie van de minister op het inrichten van een structureel overleg.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik zal niet herhalen wat ik vorige week tijdens de plenaire zitting heb toegelicht. Ik ga ervan uit dat de heer

Glorieux in eerste instantie wil horen of er sindsdien iets is veranderd.

Ik ga ervan uit dat de beeldspraak van de heer Glorieux enkel bedoeld is om zijn boodschap kracht bij te zetten. Ik ken de heer Glorieux als iemand die zich warm opstelt tegenover de mensen op de verschillende bestuursniveaus. Ik heb trouwens het geluk dat ik niet in zijn reeks van schotelvodden ben opgenomen, maar dat kan nog komen.

Mijnheer Peumans, ik wil hier nogmaals herhalen dat de bevoegdheidsverdeling op het vlak van energie onvolmaakt is. Ik ga ervan uit dat hierover in het Vlaams Parlement een grote eensgezindheid bestaat. De huidige bevoegdheidsverdeling functioneert niet op alle vlakken. Tijdens de volgende onderhandelingsronde over de staatshervorming moet deze verdeling dan ook worden gewijzigd. Dit is overigens duidelijk in het Vlaams regeerakkoord opgenomen en door het Vlaams Parlement al meermaals benadrukt.

De toestand is ernstig. De liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkt kent een Europese oorsprong en is in Vlaanderen versneld uitgevoerd. Zeker wat de producenten betreft, kunnen vriend en vijand vaststellen dat de liberalisering niet volledig gelukt is. Ik denk dat ik me hier nog voorzichtig uitdruk.

Ook op Europees niveau is de toestand ernstig. Dit heeft gevolgen voor de situatie in Vlaanderen en in België. Op Europees niveau komen immers nog duidelijker een aantal oligopolies tot stand. Deze evolutie wordt in de hand gewerkt door industriële projecten waarbinnen schaalvergroting voordelen biedt. Dit bevordert de concurrentie op de markt zeker niet.

Dit betekent niet dat we moeten afwachten. Wie dit denkt, begrijpt mijn houding verkeerd. Er is evenwel een verschil tussen brullen en het realiseren van resultaten. We moeten geen stoere verklaringen afleggen of onszelf op de borst kloppen. We moeten informele contacten aanwenden om na te gaan hoe we, als Vlaamse overheid, een inbreng in het debat kunnen hebben. We moeten ervoor zorgen dat de visie van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement maximaal aan bod komen.

Ik heb die houding ook al met betrekking tot andere dossiers aangenomen. Ik denk hierbij onder meer aan de Scheldeverdragen. Ik heb destijds te horen gekregen dat het me nooit zou lukken die verdragen

af te sluiten en dat ik ten aanzien van de Nederlanders beter stoere taal zou gebruiken. Ondertussen kan iedereen vaststellen dat de vier verdragen zijn ondertekend en worden uitgevoerd. Een ander voorbeeld is de luchthaven van Deurne. Ook in dit verband is me verteld dat ik deze kwestie nooit rond zou krijgen. Ik heb ondertussen resultaten geboekt. De heer Glorieux is allicht van mening dat deze resultaten niet voor iedereen bevredigend zijn, maar in mijn ogen gaat het om bevredigende resultaten. Ik geef deze voorbeelden enkel om aan te tonen dat de voorzichtige houding in al onze publieke verklaringen niet verkeerd mag worden geïnterpreteerd. We hebben er niet voor gekozen stil te zitten of niets te doen.

De Vlaamse Regering heeft zich reeds op 27 februari 2006, midden in het krokusreces, over de aangekondigde fusie uitgesproken. Van zodra Suez, Gaz de France en de Franse regering bekend hadden gemaakt dat ze deze fusie tot stand zouden brengen, heeft de Vlaamse Regering haar bezorgdheid in een brief aan de federale regering geuit. Hieruit mag worden afgeleid dat we allesbehalve een afwachtende houding aannemen.

De Europese Unie speelt op dit vlak uiteraard een belangrijke rol. De Europese ministers van Energie ontmoeten elkaar vandaag om over het Groenboek over energie te spreken. Op de komende lentetop zullen de Europese staatshoofden hier verder van gedachten over wisselen.

We moeten dit dossier eigenlijk gebruiken om na te gaan hoe we de mislukking van de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt in een positieve evolutie kunnen ombuigen. De liberalisering moet positieve gevolgen hebben voor de consument. Ik zou me in dit verband ook even plastisch willen uitdrukken. In mijn ogen kan de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt worden vergeleken met de muziek die uit een stereoketen komt. Aangezien iedereen tegenwoordig een iPod gebruikt, komt mijn vergelijking echter allicht een beetje achterhaald over. Ik leg even uit wat ik precies bedoel. Een stereoketen bestaat uit een versterker, luidsprekers, een radio, een cd-speler en dergelijke. Om een mooi geluid uit de boxen te krijgen, moeten al deze elementen goed met elkaar worden verbonden. Indien de liberalisering van de energiemarkt wil lukken, moeten alle elementen, zoals productie, distributie en levering, goed in elkaar steken. Dat is momenteel niet het geval.

Deze ochtend heb ik de federale premier gevraagd hoe het onderhoud met de heer Mestrallet is verlo-

pen en hoe hij de zaken verder wil aanpakken. We hebben de premier vorige week al onze bezorgdheden bekendgemaakt. Tijdens zijn onderhoud met de heer Mestrallet heeft hij hiermee rekening gehouden.

Er is een duidelijk verschil tussen de gas- en de elektriciteitsproblematiek. Voor de gasmarkt speelt het principe van corporate governance een rol. Indien de fusie doorgaat, krijgen we te maken met een onderneming waarvan de Franse staat aandeelhouder is. Dit houdt in dat de Franse staat mee het beleid van deze onderneming kan bepalen. Dit beleid kan op zijn beurt effecten in Vlaanderen en in België hebben.

Voor de elektriciteitsmarkt gaat het vooral om de naleving van de afspraken die Suez en Electrabel in verband met de pax electrica hebben gemaakt. De heer Glorieux heeft daarnet al naar de aangekondigde veiling verwezen. Ik heb deze vraag nadrukkelijk aan de federale regering voorgelegd. Minister Verwilghen heeft me verzekerd dat de veiling in september 2006 van start zal gaan. Op dat ogenblik zal 500 megawatt worden geveild. Of dit voldoende is, moet nog blijken. De heer Glorieux is ongetwijfeld van mening dat het aantal megawatt nog moet stijgen. De veiling begint pas in september 2006 omdat ten gevolge van een aantal vragen van de regulatoren wat vertraging is ontstaan. Of in de toekomst meer dan 500 megawatt kan en zal worden geveild, moet nog verder worden bekeken. Ik geef hier enkel het antwoord dat ik op deze vraag heb gekregen. Het gaat hier in elk geval om een concreet engagement.

De gasproblematiek is complexer omdat de positie van Zeebrugge hierin een rol speelt. Zoals ik vorige woensdag al heb verklaard, is Zeebrugge als hub voor de aardgasbevoorrading van Noord-Europa niet onbelangrijk. Tijdens een vroegere discussie heeft Suez Electrabel gezegd dat Fluxys een internationale groei en dimensie moet kennen. Dat de huidige eigenaars hun meerderheid voorlopig wensen te behouden, vormt hierbij natuurlijk een bijkomend probleem. Gaz de France beschikt over een hub in Fosse die volstaat om heel Zuid-Europa en Midden-Europa te bevoorraden. Dit element in de discussie vormt een bijkomend element met betrekking tot de impact van de evoluties en de monopolievorming op de gasmarkt.

De heer Glorieux is van mening dat ik zelf naar de Europese Commissie moet stappen. Europees Commissaris Kroes is met dit dossier bezig. Ze beschikt

over alle informatie. Waarom zou ik daar nog naartoe gaan? Ik heb haar nog nooit ontmoet. De fedrale premier heeft me deze ochtend verzekerd dat hij binnenkort een onderhoud met mevrouw Kroes zal hebben. Tijdens dit gesprek zal hij dit onderwerp aankaarten. Ik heb met de premier afgesproken dat hij de resultaten van dit gesprek zal terugkoppelen. Ik zie dan ook niet in waarom ik zelf bij mevrouw Kroes zou moeten langsgaan. Ze zou me zelfs een opdringerig type kunnen vinden. Ze zou me allicht niets kunnen vertellen dat ze niet vlak voordien aan de premier heeft verteld. Een dergelijke situatie wens ik te vermijden.

Mijnheer Peumans, de Vlaamse Regering dringt aan op structureel overleg tussen de betrokken regeringen in dit land. De Waalse regering en de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest krijgen ook met dit dossier te maken. We moeten structureel overleg plegen over hoe België dit verder wil aanpakken. We moeten, als ik mijn beeldspraak van daarnet mag aanhouden, ervoor zorgen dat de luidsprekers van onze stereoketen een harmonieus geluid laten horen. We moeten alle elementen goed op elkaar afstemmen. We moeten weten wat onze uitgangspunten zijn, wat we willen realiseren en of we dit dossier hiervoor kunnen gebruiken.

Op Europees niveau is de Europees Commissaris voor Mededinging met dit dossier bezig. We moeten eens nagaan wat dit zal opleveren. De Europese ministers van Energie ontmoeten elkaar deze week om over het Groenboek over energie te spreken. Tijdens de komende lentetop zal over innovatie worden gepraat. De Vlaamse Regering zal dit allemaal nadrukkelijk en met de nodige expertise opvolgen.

Mijnheer Glorieux, ik ga ervan uit dat u vragen over de stand van zaken en over de evoluties zult blijven stellen. Ik heb daar geen problemen mee. Als volksvertegenwoordiger is het uw volste recht om van dergelijke zaken op de hoogte te blijven. Ik geef u alle informatie waarover ik momenteel beschik. In de loop van de komende week zal de premier een aantal contacten hebben. Daarna zullen we verdere stappen zetten en de krijtlijnen uittekenen om dit dossier tot een goed einde te brengen. Ik weet nog niet wat dit einde precies zal zijn. De hoorzittingen in het Vlaams Parlement hebben alvast duidelijk aangetoond dat de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt in Vlaanderen niet het verhoopte effect heeft gesorteerd. We moeten dit bijsturen. Dit is een niet onbelangrijk dossier met veel spelers, waar hard aan

wordt gewerkt, maar misschien niet op de manier die u zou willen.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, u vraagt zich af wat u in hemelsnaam bij Nelly Kroes kunt gaan doen. Bij onderhandelingen met de heer Mestrallet laat de federale regering zich telkens weer met een kluitje in het riet sturen, meer bepaald met een inhoudsloze pax electrica die zelfs niet wordt uitgevoerd. Het lijkt me dan ook aangewezen dat u als behoeder van het algemeen belang en van de energiemarkt in Vlaanderen, de volgende keer deelneemt aan die onderhandelingen. U moet ook aandringen op uw aanwezigheid bij gesprekken met de heer Mestrallet en de Europese Commissie. Ik ben er absoluut niet van overtuigd dat de gesprekken die de federale regering voert, het algemeen belang van de vrije energiemarkt in Vlaanderen dienen. Het is uw taak ervoor te zorgen dat dit wel gebeurt.

Verder zegt u dat de premier heeft bevestigd dat ze hun best doen. In september zou 500 megawatt worden geveild. Alle uitvoeringsbesluiten die daarvoor nodig zijn, liggen al drie jaar klaar. Volgens de studie bureaus zou er minstens 4.000 megawatt moeten worden geveild opdat er sprake kan zijn van concurrentie op de energiemarkt. Het Vlaams Parlement heeft in een aantal moties en resoluties aan de Vlaamse Regering gevraagd om daar werk van te maken en er bij de federale regering op aan te dringen om daarvoor te zorgen. Mijnheer de minister, u mag zich niet tevreden stellen met de mededeling van de premier dat er 500 megawatt zal worden geveild.

Mijnheer de minister, ik heb u ook gevraagd in welke mate de monopoliepositie die nu zal ontstaan door een speler zoals Suez, een effect zal hebben op de groenstroomdoelstelling. Ik kan me inbeelden dat Suez niet happig zal zijn om het beleid dat sommige andere producenten voeren, te volgen. Hebt u daar een zicht op? Heeft daarover al een gesprek plaatsgevonden met de heer Mestrallet? Kent u zijn investeringsprioriteiten?

Tot slot, mijnheer de minister, heb ik ook gevraagd welke concrete maatregelen u zelf zou nemen om die slabakkende vrije energiemarkt opnieuw vlot te trekken. We hebben vorige vrijdag een ontzettend boeiend werkbezoek gebracht aan de VREG waar we hoorden dat de vrijmaking van de energiemarkt toch niet zo'n misbaksel zou zijn. De prijzen in Vlaanderen zouden wel degelijk gedaald zijn. Als Vlamingen consequent kiezen voor de meest voordelige leveran-

cier die past bij hun verbruikersprofiel, dan betalen ze daadwerkelijk minder. Het probleem is echter dat die vrijmaking slabakt. De nieuwe spelers op de markt moeten steeds meer moeite doen om klanten te winnen. Met de aangekondigde fusie zal dat nog verergeren. Het is nodig dat er maatregelen worden genomen, zelfs indien er geen fusie zou komen, om de concurrentie aan te zwengelen. U hebt niet gezegd welke maatregelen u zult nemen om die concurrentie mogelijk te maken op het vlak van levering en van productie.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, ik heb vorige woensdag terecht gezegd dat rekening moet worden gehouden met de nucleaire knowhow waar Frankrijk heel wat belangstelling voor heeft en waar in de Kempen nog wat tewerkstelling aan verbonden is. Ik zal hetzelfde doen met uw vraag naar alternatieve energie. Die is nog niet aan de orde geweest, maar ik zal ze zeker stellen. Ik zal ook nagaan welke bijkomende maatregelen moeten worden genomen. De Vlaamse Regering is echter niet de oppositie van de federale regering. Ik heb op dit moment geen enkele reden om te twijfelen aan de federale aanpak van dit dossier. U hebt daar blijkbaar wel twijfels bij, maar dat is uw volste recht.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, wat de homogene bevoegdheidspakketten betreft, hebt u gelijk. Ik ben echter van mening dat Vlaanderen veel verder moet gaan. Ik heb een analyse gemaakt van wat serieuze kranten als De Tijd en De Standaard schrijven over de manier waarop de federale regering dit dossier aanpakt. België vindt het blijkbaar een hele eer in de schaduw te mogen staan van de heer Mestrallet. Dat is althans de perceptie.

Vlaanderen heeft er evenwel alle belang bij om alles te regionaliseren wat geregionaliseerd kan worden. Die regionalisering zou veel verder moeten gaan dat wat in het regeerakkoord staat.

Er wordt veel gepraat over de liberalisering van de markt. Ik zou wel eens willen weten waar die liberalisering tot nu toe uit bestond. Ik heb daar nog niets van gemerkt. We betalen nu wel 60 euro minder bij de verandering van leverancier. Het monopolie dat Electrabel in ons land heeft gehad, is door de grote partijen nooit aangevochten. Zowel naar productie, transmissie als naar intercommunales toe, is alles in hun handen. De winstcijfers van Electrabel zijn nu

gestegen van 1 miljard naar 1,8 miljard. De monopoliepositie van Electrabel is nooit aangevochten. Dan pas was er echt sprake geweest van een liberalisering. We hebben een ander monopolie in de plaats gekregen dat vanuit Frankrijk wordt bestuurd.

Minister Kris Peeters: De positie van de Franse regering is helemaal anders dan die van de Belgische regering. De Franse regering is aandeelhouder, de Belgische regering niet. De Franse regering wordt betrokken bij de onderhandelingen, aan de Belgische regering wordt gevraagd om een visie te geven. Als aandeelhouder zit je mee aan tafel. Als je geen aandeelhouder bent, heb je iets minder te zeggen. Dit betekent natuurlijk niet dat je je belangen en positie niet maximaal moet verdedigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het terugschroeven van de subsidies voor de Organisatie Duurzame Energie (ODE) en COGEN

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, toen op de eerste verjaardag van de inwerkingtreding van het Kyoto-protocol duidelijk werd dat Vlaanderen nog een grote inhaalbeweging moet maken inzake rationeel energieverbruik, hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppelingssystemen, besliste u om de subsidies terug te schroeven van uitgerekend die twee organisaties in Vlaanderen die een lange ervaring hebben in het verspreiden van informatie over en het promoten van hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling.

ODE-Vlaanderen en COGEN-Vlaanderen hebben in Vlaanderen een lange traditie. Ze liggen mee aan de basis van een vernieuwd denken over het omgaan met energie, en van heel wat wetgevende initiatieven. Zonder de inbreng van COGEN zouden de warmtekrachtcertificaten er niet geweest zijn. Toch besliste u om de subsidies van ODE met 20.000 euro te verminderen en die van COGEN met 10.000 euro. Voor de Vlaamse begroting gaat het om niet al te grote bedragen, maar voor dergelijke organisaties is dat

meer dan een slok op een borrel. Beide organisaties werken nu al met heel wat vrijwilligers. Een verdere beknopting van de subsidies zou de werking nog verdere schade toebrengen.

Mijnheer de minister, tot mijn verbazing heb ik vernomen dat u via de ANRE een schriftelijk voorstel hebt gedaan waarin de subsidies aan ODE voor 2007 nog veel drastischer zouden worden beperkt. In 2005 ontving ODE nog 174.000 euro. In 2006 wordt dat bedrag gereduceerd tot 154.000 euro. Voor 2007 stelt u nog 100.000 euro ter beschikking. Deze inkrimping zal in elk geval leiden tot ontslagen binnen deze organisatie.

Mijnheer de minister, u verantwoordt deze beslissing door te verwijzen naar de oprichting van het Vlaams Energieagentschap dat een deel van de taken van ODE en COGEN zou overnemen. Op zich is de oprichting van dat energieagentschap zeker een goede zaak, maar dat verantwoordt niet dat de subsidies aan beide organisaties zouden worden afgebouwd. Op een moment dat u aankondigt dat tegen 2015 de groenstroomdoelstelling zal worden verdubbeld en op een moment dat de VITO-studie aantoont dat de WKK-doelstellingen niet zullen worden gehaald, is dit toch wel een heel fout signaal.

De werking van ODE en COGEN moet worden geïntensifieerd. Beide organisaties hebben hun werkingsprogramma voor 2006 trouwens opgemaakt met de toezegging dat het subsidiebedrag ongewijzigd zou blijven. Mijnheer de minister, u hebt deze belofte niet gehouden. U laat eens te meer blijken dat de prioriteiten van uw energiebeleid niet bij de bevordering van rationeel energieverbruik of van hernieuwbare energie liggen. U stelt doelstellingen voorop, maar u ontnemt de instellingen die de expertise hebben om die doelstellingen te promoten, hun werkingsmiddelen. Hoe verantwoordt u dat de subsidies aan vzw ODE-Vlaanderen en aan vzw Cogen Vlaanderen dit jaar en volgend jaar sterk worden gereduceerd? In het uitvoeringsbesluit betreffende de oprichting van het Vlaams Energieagentschap staat dat voor vzw ODE-Vlaanderen en voor vzw Cogen Vlaanderen een decretale structurele financiering zou worden voorgesteld. Hoe wilt u die financiering tot stand brengen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, ik wil eerst even de puntjes op de i zetten. Volgens u is er nood

aan een grote inhaalbeweging voor rationeel energieverbruik, hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling. Volgens mij zegt dat meer over de vorige dan over de huidige Vlaamse Regering.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, hoe lang wilt u dat excuus nog gebruiken?

Minister Kris Peeters: We zijn gestart op 1,5 percent, we zitten op 3 percent en we gaan naar 6 percent.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, uw huidige regeringspartner draagt hiervoor de verantwoordelijkheid. Groen! is nooit bevoegd geweest voor het energiebeleid.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, u moet zich niet druk maken, ik ben nog niet klaar. Ik vermeld enkel dat ik op korte tijd een verdubbeling heb gerealiseerd van het aandeel hernieuwbare energie en dat ik binnenkort nogmaals tot een verdubbeling zal komen. Indien ik tegen 2015 naar 12 ben gegaan, zal ik nog een verdubbeling hebben gerealiseerd.

Volgens u ligt vzw Cogen Vlaanderen aan de basis van de WKK-certificaten. Deze vzw is in september 2001 opgericht. De Vlaamse Regering heeft het eerste regelgevend kader in verband met de WKK-certificaten in november 2001 opgesteld. Dit betekent dat de vzw haar grote bijdrage enkel in oktober 2001 kan hebben geleverd. Op zo korte tijd lijkt dit me zeker mogelijk.

Volgens u staat in het uitvoeringsbesluit betreffende de oprichting van het Vlaams Energieagentschap dat voor vzw ODE-Vlaanderen en voor vzw Cogen Vlaanderen een decretale structurele financiering zal worden voorgesteld. Het ministerieel besluit van 16 april 2004 inzake de oprichting van een energieagentschap, verschenen in het Belgisch Staatsblad op 18 mei 2004, stelt niet dat voor vzw ODE-Vlaanderen en voor vzw Cogen Vlaanderen een decretale structurele financiering zal worden voorgesteld. In de toelichtingsnota staat te lezen dat voor de informerende taak en voor de platformwerking van een ad-hocsubsidiering naar een structurele basisfinanciering zal worden overgestapt en dat het Vlaams Energieagentschap voor de coördinatie zal instaan.

De vorige Vlaamse Regering heeft de oprichting en de taken van het Vlaams Energieagentschap in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid nadrukkelijk omschreven. Ik citeer: 'Het Vlaams Energieagent-

schap zal een pooling omvatten van de activiteiten van de huidige cel Energie van de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, de energieconsulenten van de GOM's en de algemene sensibiliseringsactiviteiten van de vzw ODE-Vlaanderen en de vzw Cogen Vlaanderen. Ten einde het overheidsoptreden inzake de bevordering van een duurzaam energiebeleid doorzichtiger te maken, zal het Vlaams Energieagentschap de algemene sensibiliseringstaken van vzw ODE-Vlaanderen en van vzw Cogen Vlaanderen overnemen. Het Vlaams energieagentschap zorgt voor het voeren van eigen sensibiliserings- en communicatieacties inzake milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik en het coördineren van sensibiliserings- en communicatieacties inzake milieuvriendelijke energieproductie die aan derden worden uitbesteed.' Op 23 december 2005 heeft de huidige Vlaamse Regering deze bepalingen geoperationaliseerd. Op 1 april 2006 zal de nieuwe regeling van kracht worden.

Bij het opstellen van de begroting 2006 is niet op deze operationalisering geanticipeerd. Het was op dat ogenblik niet mogelijk om vooruit te lopen op de operationaliseringsbeslissing van eind 2005. De budgettaire neutraliteit vormt een heel belangrijk element van het Beter Bestuurlijk Beleid. Het zou bijgevolg niet logisch zijn de algemene sensibiliseringstaken van vzw ODE-Vlaanderen en van vzw Cogen Vlaanderen naar het Vlaams Energieagentschap over te hevelen, zonder in de Vlaamse begroting middelen ter beschikking te stellen voor de uitvoering van deze taken.

Mijnheer Glorieux, de opdrachten van de twee vzw's zullen door het Vlaams Energieagentschap worden uitgevoerd. Ik voer de beslissing van de vorige Vlaamse Regering uit. Ik heb deze beslissing net voorgelezen. U mag me niet vragen om de taken over te hevelen, maar het geld te laten waar het is. Ik zal dat niet doen. Indien taken worden overgeheveld, moet ik hiervoor de nodige budgetten vrijmaken en overhevelen.

Ik heb het volste begrip voor de situatie van het personeel van de vzw's. Ondanks de vermindering van subsidies ontvangen deze vzw's nog steeds een aanzienlijk bedrag. Ik vind het belangrijk hoe de vzw's met dit geld omgaan. Er is misschien ooit een tijd geweest waarin vzw's geld kregen om taken uit te voeren die ze eigenlijk niet meer hadden. Dit past niet in een correct beleid. We moeten de middelen op de juiste plaatsen alloceren.

Ik denk momenteel na over de verdere stroomlijning van deze zaak in 2007. De promotie van groene stroom blijft hierbij belangrijk. Deze promotie moet worden verstevigd. We moeten hier meer middelen voor vrijmaken. Ik zal me evenwel niet laten verleiden om vzw's die bepaalde taken niet meer hebben toch te blijven subsidiëren voor die taken. Wat de situatie in 2007 betreft, is het debat zeker nog niet ten einde.

Mijnheer Glorieux, ik ga ervan uit dat u hier de nodige aandacht aan zult blijven schenken. U zult zeker in de gaten houden of ik zeer zuinig omga met energie en het hiermee samenhangende budget.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, uw antwoord is in feite min of meer wat ik had verwacht. Ik veronderstel dat we het erover eens kunnen zijn dat vzw ODE-Vlaanderen en vzw Cogen Vlaanderen over een enorme expertise en een lange traditie beschikken. De subsidiereductie zal tot de liquidatie van beide organisaties leiden. Er is echter een grote behoefte aan deze organisaties.

Volgens u zal het Vlaams Energieagentschap de taken van beide organisaties overnemen. Hoe kunt u dan verantwoorden dat u die organisaties dit jaar nog 154.000 euro en in 2007 nog 100.000 euro subsidie zult geven? Volgens u zijn de doelstellingen van deze vzw's immers door een andere organisatie overgenomen. Ik snap dat niet. Indien de taken van de vzw's door een andere organisatie zijn overgenomen, moet u ze geen geld meer geven. U kunt anderzijds natuurlijk ook stellen dat ze nog een zeker doel, taken en nut hebben, en dan maakt u daarvoor geld vrij.

Ik ben van oordeel dat een aantal taken van ODE en Cogen zijn overgenomen door het Energieagentschap, maar dat geldt zeker niet voor alle taken. Onze omvangrijke CO₂-uitstoot en de povere stand van zaken inzake het realiseren van de groenestroomdoelstellingen maken het onmogelijk om dergelijke organisaties met een minimumsubsidie te laten overleven. We kunnen ons dat niet permitteren. Naast het Energieagentschap moeten die organisaties voluit worden ondersteund.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Als ik probeer met de nodige voorzichtigheid te realiseren wat ik moet realiseren en budgetten vrij te maken voor de uitvoering van

de taken, dan kan men me niet verwijten dat ik die twee vzw's de keel dichtknijp of ervoor zorg dat daar ontslagen vallen.

De heer Jan Peumans: Ik ken de afspraken niet die met die twee organisaties zijn gemaakt. Een vzw die nu pas te horen krijgt dat de subsidies zullen verminderen, kampt met problemen inzake personeelsbezetting en het beheer van de werking. Leuk is dat niet, en dat komt uit de berichten in de media naar voren. Dat is de perceptie in de pers.

Minister Kris Peeters: Ik ken de truken wel: men lekt informatie naar de pers, in de hoop dat dit de minister onder druk zet en hem doet zwichten. Ik ben bezorgd voor de toestand van het personeel, en daarom heb ik een stap gezet. De sensibilisering gebeurt door het agentschap. Dat agentschap zal initiatieven nemen. Het is erg belangrijk om de groene stroom te promoten. Het totaalbudget zal stijgen, maar of dat geld naar die vzw's zal gaan, weet ik niet. De gesprekken zijn bezig. Als in die vzw's de knowhow aanwezig is om de resultaten te bereiken die ik wil halen, dan zal ik die gebruiken. Als dat niet het geval is, dan zal ik het geld elders aanwenden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
